De Panorama

Rebellenclub

WEEKBLAD VOOR DE JEUGD



VIJFDE JAARGANG
No 21 — 22 MEI 1954

Alleen voor abonné's van PANORAMA 5 ct.



Onkeltie-Ponkeltje gaat behangen.

Het meisje met



door
Medy Dona

Steeds als moeder bezoek had, speelde Mientje voor luistervink. Dan deed ze net, of ze zoet zat te spelen met haar pop en met Barend, de lappen-olifant. Maar.... onderwijl zette ze haar oren wijd open, om vooral goed te kunnen horen wat er door de grote mensen werd besproken!

Op een keer echter had moeder het gemerkt en zei bestraffend:

„Foei, Mientje, ga gauw de kamer uit!"

Mientje was verschrikkelijk boos, dat ze zo maar de kamer werd uitgestuurd, en toen ze op de gang kwam, deed ze iets heel, heel erg stouts. Ze legde haar oor tegen de kamerdeur aan en.... luisterde opnieuw! Nu kan ik lekker tóch alles horen! dacht ze. Maar plotseling ritselde er iets achter haar en ze hoorde een stemmetje roepen: „Luistervink! Luistervink!" Verschrikt keek Mientje om, maar ze zag niemand. Ik heb het me zeker verbeeld, dacht ze, en.... luisterde opnieuw aan de deur. Maar daar hoorde ze: „Die Mientje is toch zó nieuwsgierig en bovendien verschrikkelijk dom; ze kan niet eens tot honderd tellen!"

Opnieuw keek Mientje om. Wie sprak daar toch telkens? Nu had ze het toch heus goed gehoord. En kon zij niet tot honderd tellen? Nou en óf! En toen klonk het weer: „Iedereen zal straks kunnen zien, dat je voor luistervink hebt gespeeld!"

„Nou wil ik toch wel eens weten wie daar praat!" riep Mientje boos uit, en ze ging overal zoeken. In alle hoeken van de gang, in de vestibule, in de paraplubak, in het gaskastje, ja, zelfs achter de kelderdeur. En anders was ze altijd bang om die deur te openen, omdat het zo donker op de keldertrap was. Toen klonk het weer: „Je moet in de hóógte zoeken!"

Vol verbazing keek Mientje omhoog en wat zag ze daar? De lantaren met de rode venstertjes, die als ganglamp diende, schommelde zachtjes heen en weer en achter een van de vensters zag Mientje een heel klein mannetje zitten. „Dat had je niet gedacht, hè?" lachte het kereltje. „Ik heb alles van jou gezien, Mientje Luistervink! Foei, jij moest je schamen. Als je moeder dát wist!"

„Wie ben jij en hoe kom je in onze lamp enne.... waar bemoei jij je mee!" riep Mientje boos uit. En het mannetje antwoordde: „Ik ben Weetal, de kabouter die álles

Onkeltje Ponkeltje gaat behangen

Onkeltje Ponkeltje ging naar de stad,
Daar kocht hij behangsel, dat kostte me wat!
Zes rollen behangsel met bloemen er op,
't Was prima papier, dus had hij geen strop.

Een doosje met plaksel, dat hoorde er bij,
Dat was niet zo duur en dat maakte hem blij.
Toen liep hij naar huis en ging aan de slag,
Hij werkte heel ijverig de rest van de dag.

Hij plakte en lijmde 't papier op de muur
En dat vermoeide hem toch op de duur.
Zijn vrouwtje kwam kijken en bracht hem zijn thee.
Ze prees hem en riep: „O, wat mooi!" Maar... o, wee!

Het vrouwtje, ze wist niet meer hoe 't was gegaan,
Ze had er de emmer met lijm niet zien staan,
En.... plonserdeplons, daar viel ze er in.
Baas Onkeltje schreeuwde: „Nu heb je je zin!

Verdwijn met je thee en kom nooit weer terug!"
Het arme mevrouwtje verdween toen maar vlug.
Ze kookte een eitje en bakte een koek,
En ging nog een keer bij haar man op bezoek.

't Behangselpapier zat heel mooi op de muur
En Onkeltje Ponkeltje keek niet meer zuur!

het olifantsoor

ziet, alles hoort en alles weet van stoute kinderen, zoals jij er nu een bent!" — „Jij bent een brutaal kereltje om zo maar in onze lamp te gaan zitten. Kom d'r gauw uit, of ik roep moeder!" Maar Weetal begon nog harder te lachen. „Ik tel tot drie en als je er dan nog niet uit bent...." dreigde Mientje. Toen had Weetal zó'n pret, dat hij zijn buikje moest vasthouden van het lachen. „Toe maar!" riep hij. „Roep jij je moeder maar, dan kan ik haar meteen vertellen wat jij hier in de gang hebt staan doen!"

Daaraan had Mientje niet zo gauw gedacht! Het was dus beter om moeder niet te roepen, maar.... dat malle kereltje moest en zou de lamp uit! Ze wilde niet door hem worden bespied. Zij zou hem wel eens eventjes wegjagen! Mientje opende de gangkast waar moeder de emmers, het stofdoekenmandje en de zwabber bewaarde. Ze pakte die zwabber er uit en probeerde het mannetje uit de lamp te vegen. De ganglantaren begon hevig te slingeren, zodat Weetal zich goed moest vasthouden om er niet uit te vallen. Totdat.... boem! de hele lamp naar beneden viel en in wel honderd scherfjes op de gangloper stuk viel. En daar tussenin zat Weetal en wreef kreunend zijn knie.

„Wat ben jij een ondeugend kind!" mopperde hij, en keek Mientje kwaad aan. „Nou ga ik je heus betoveren en dan zal iedereen op straat kunuen zien, dat jij een luistervink bent."

Toen mompelde Weetal een toverspreuk, waarvan Mientje niets verstond. En plotseling was het vreemde kereltje verdwenen. Dat had ze niet gewild, dat de lamp kapot zou vallen en dat Weetal zich zou bezeren. En om zichzelf maar te troosten, fluisterde ze: „Waarom bemoeide hij zich ook met me?" Maar.... daar was



ineens een stem in haar binnenste, die zei: „Maar, Mientje, jij bemoeide je immers ook met dingen, die je niet aangingen? Jij stond aan de deur te luisteren!"

Toen begon Mientje te huilen; dikke tranen biggelden langs haar wangen. Nu even in de gangspiegel kijken, of je kunt zien, dat ik heb gehuild, dacht ze. Maar o, wat schrok ze, toen ze zichzelf in de spiegel zag. Want.... aan één kant van haar hoofd had ze een heel groot olifantsoor gekregen. En juist het oor, waarmee ze aan de deur had staan luisteren. Dát was het dus, wat Weetal bedoelde, toen hij zei, dat iedereen op straat zou kunnen zien, dat Mientje als luistervink achter de deur had gestaan!

En Mientje begon nog veel harder te huilen en riep: „O, mammie, kom toch eens gauw, o, o, d'r is iets verschrikkelijks met me gebeurd!"

Moeder kwam vlug aangelopen en riep uit: „Maar kind, was je in slaap gevallen?"

En daar zat Mientje in haar hoekje bij de kamerdeur en vroeg verbaasd: „Waar is mijn oor toch gebleven?"

Maar moeder begon te lachen: „Dom kind, je oren zitten aan je hoofd!"

En ja hoor, nu ontdekte Mientje, dat zij nog steeds op hetzelfde plekje zat, met Barend, de olifant, in haar arm. En in haar ene hand had ze zijn grote oor vast.

Mientje heeft toen alles eerlijk verteld aan moeder. Van het mannetje in de lamp en van het olifantsoor dat ze zo maar had gekregen. En ze beloofde moeder, dat ze nooit en nooit meer zou luistervinken. Want verbeeld je, dat Weetal toch eens écht kwam opdagen!

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS





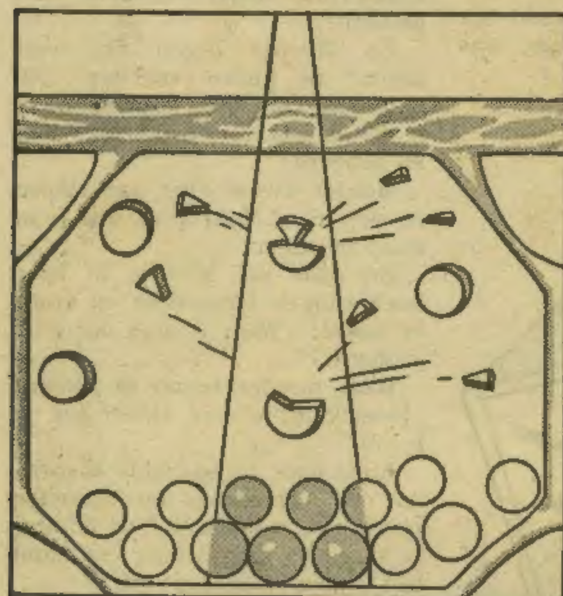


Waarom worden we bruin in de zon?

DE ALLEDAAGSE DINGEN

Onder de talrijke stralen, die de zon op ons neerzendt, zijn er sommige, die een min of meer krachtige uitwerking hebben op onze huid.

Het zijn de stralen, die de celletjes, waaruit onze huid bestaat, prikkelen en een golflengte hebben van 297 tot 330 millimikron. (Een millimikron is het duizendste deel van een mikron en dit is weer het duizendste deel van een millimeter).



Die stralen worden ultraviolette stralen genoemd en maken onze huid, onder bepaalde omstandigheden, bruin.

Dat bruin worden hangt af van de hoeveelheid ultraviolette stralen waardoor de levende celletjes van de huid worden getroffen. Het aantal stralen is groter en sterker, als die stralen teruggekaatst worden door een watervlakte bijvoorbeeld of een sneeuwvlakte. Daarom wordt men ook veel sneller bruin aan zee of in het hooggebergte.

Wordt men te lang bestraald, dan gaat de lichtrode kleur van de huid donkerder worden en gaat de huid pijn doen. Er komen blaren op, de huid is te sterk geprikkeld geworden en is.... verbrand.

Bij een langzaam en matig bestralen echter dringen de ultraviolette stralen door de bovenste huidlaag tot in de levende cellen van de huid (op onze tekening voorgesteld door balletjes). Die balletjes bestaan voor een groot gedeelte uit eiwitstoffen en een van die eiwitstoffen, namelijk het zogenaamde *tyrosin*, verbrandt onder invloed der ultraviolette stralen en kleurt zich bruin.

Dit willen we juist bereiken, als we ons in de volle zon zetten.

Onze tekening laat zien, hoe zo'n huidcel als het ware door de inwerking der ultraviolette stralen uit elkaar vliegt.

Het zijn die losse stukjes, die het zogenaamde *tyrosin* voorstellen, stukjes, die veel zuurstof opnemen en die, als ze verbrand zijn, aan de huid die donkere tint geven.

De kleine kunstenmaker

Neusje-oortje-knietje

Wij hebben een kleine kunstenmaker ontmoet, die allemaal leuke spelletjes en kunstjes kende. Natuurlijk hebben wij dit handige kereltje onmiddellijk gevraagd zijn wijsheid in ons blad te luchten, zodat ook onze lezers net zo slim werden als hij. Direct was hij daartoe bereid en nu begint hij met een grapje, dat al jaren oud, maar dat toch heel erg aardig is. Het spelletje heet: Neusje-oortje-knietje. Ga gewoon op een stoel zitten. Neem dan met je *linkerhand* je neus vast en met je *rechterhand* je *linkeroor*, zoals op de afbeelding te zien is. Laat dan neus en oor los



en klap met beide handen op je knieën. Dan grijp je met je *rechterhand* je neus vast en met je *linkerhand* je *rechteroor*. Probeer dat nu eens vijf of tien keren achter elkaar te doen. Dat lijkt erg gemakkelijk, doch doe het maar eens. Al heel gauw zul je zien, dat je misgrijpt. Dan grijp je met je rechterhand je rechteroor of met je linkerhand je rechterneus...., alsjeblieft, wij raken zelf al in de war. Maar misschien zijn jullie erg handig en vergissen jullie je geen enkele keer. In dat geval ben je de Neusje-oortje-knietje-kampioen. Veel succes!



Simpie Kannalles



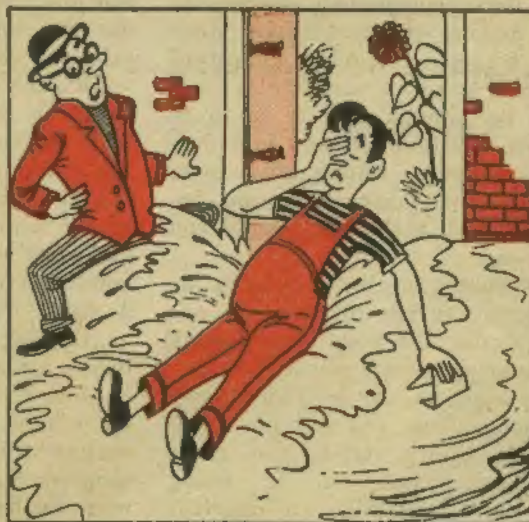
37. Toen Siempie lekker had uitgehuild, pakte hij een stuk papier waarop hij alle schade schreef, die hij had veroorzaakt. „Het is vreselijk," klaagde hij zodra hij klaar was. „Dat alles kost minstens honderd gulden. Hoe moet ik dat aan Tunneke verantwoorden? Waar moet ik het geld vandaan halen om alles te laten herstellen? Mijn autootje verkopen? Nee, dat nooit! Ik moet er iets anders op zien te vinden en inmiddels zorgen, geen blunders meer te maken. Eerst de tuin verder sproeien." Je ziet, dat Siempie al iets minder opschepperig was, maar hij was nog niet bereid, iets op te offeren om alles weer goed te maken.



38. „Heus, ik red me er wel uit," zei Siempie hardop. In gedachten verzonken stapte hij de tuin in en meteen voelde hij iets vreemds aan zijn benen. Geschrokken keek hij omlaag en — hij stond in het water! De hele tuin stond blank, zó blank, dat de nog steeds spuitende tuinslang al niet meer te zien was. „Lieve help!" kreet Siempie, „ik moet zien, dat ik dat water wegkrijg!" En met die woorden snelde hij, plassend door het water, naar de tuinpoort. De deur ging naar binnen open en het water drukte er tegenaan, maar Siempie had op dat moment reuzenkrachten en met een geweldige inspanning rukte hij de deur open. Meteen stortte het water zich langs hem heen en . . . .



39. „Aboe-oe-oe!" klonk een verschrikte kreet aan de andere kant van de tuinmuur. Siempie keek verbaasd door de deuropening en zag een Indischman, die vreemd op en neer danste. „Jongeman . . . .! ben je helemaal stapeldol geworden. Je bent gek! Je gooit met water! Je bederft mijn schoenen en mijn pantalon!" En ja hoor. De schoenen en de sokken en de pantalon van de Indischman waren volkomen doorweekt. „H-het s-spijt me," stotterde Siempie. „E-er stond zoveel water in de tuin." „Aan het spijt me heb ik niets," brieste de man, die alsmaar verder danste. „Je moet schadevergoeding betalen!" „O," kreunde Siempie, „alweer betalen. En ik heb bijna geen geld meer."



40. „Betalen zul je!" riep de Indischman en — „Dat zal hij zeker!" klonk meteen een andere, barse stem. Opkijkend zag Siempie de politieagent weer, die zei: „Dat is nu de tweede keer, dat je de straat onveilig maakt; we zullen je daar eens een prachtig bonnetje voor geven." Hij haalde zijn boekje tevoorschijn en even later had Siempie weer een bekeuring te pakken. En nog even later had hij nog iets: een telegram dat een postbode hem overhandigde. Zenuwachtig scheurde hij het open en hij las: „Niemand ziek. Telegram flauwe grap van vriendinnetje. Kom vanmiddag weer terug, Tunneke". Van ontsteltenis sloeg Siempie achterover in het nog steeds stromende water.

Wordt vervolgd

In zijn eer hersteld

door J. Toebosch

Alonzo de Vega, een jong en rijk edelman, die omstreeks het midden van de vijftiende eeuw te Toledo, de hoofdstad van Castilië, woonde, was algemeen geacht en bemind om zijn goedheid en rechtvaardigheid. Maar zelfs de beste mens kan nog vijanden hebben en dat was ook met Alonzo het geval. Hij had een bediende, een zekere Munoz, wegens diefstal en bedrog ontslagen en zich daardoor een gevaarlijke vijand op de hals gehaald. Want Munoz was een gewetenloze schurk, die van dat ogenblik af de ridder dodelijk haatte en er voortdurend op bedacht was zich te wreken.

Door een aantal voorname edelen was een samenzwering gesmeed om de koning te onttronen en de regering omver te werpen. Ze werd echter ontdekt en de overheid trad dadelijk krachtig op.

Nu is het tijd, meende Munoz. Hij ging naar het paleis en werd bij de koning gelaten. Aan de koning vertelde Munoz, dat Alonzo de Vega in de tijd, dat hij bij hem in dienst was, meermalen edelen, die nu gevangengenomen waren, in zijn woning ontvangen had. Eens had hij een gesprek afgeluisterd en toen gehoord, dat het er over ging de koning van de troon te stoten. Hij had dit toen niet durven aangeven, omdat men hem, die immers maar een arme bediende was, toch niet geloofd zou hebben.

De koning ontbood dadelijk de kapitein van zijn lijfwacht en zei: „Zorg, dat De Vega onmiddellijk gevangengenomen wordt."

De kapitein, die de ridder kende en hoogachtte, geloofde niets van wat de schurk verteld had, maar hij begreep ook, dat de koning thans te opgewonden was om naar hem te luisteren. Alleen kon hij proberen wat uitstel te krijgen. Hij zei dus: „Zou het niet beter zijn daarmee te wachten, tot het duister is? Ridder de Vega is bij de burgerij zeer gezien. Als hij op klaarlichte dag gevangengenomen werd, zou het wel eens tot opstand kunnen komen."

De koning vond dit ook en de kapitein ging heen, zoals hij zei om de nodige maatregelen te nemen. Toen hij de kamer verliet, zag hij een jonge ridder, van wie hij wist, dat die een van De Vega's beste vrienden was.



Weldra was hij buiten de poort.

„Ridder Gomez," zei hij, „u komt als geroepen." En nu vertelde hij hem in weinige woorden, wat er aan de hand was.

„Ga onmiddellijk naar De Vega, en zeg hem, dat hij, als zijn leven hem lief is, maakt, dat hij weg komt. Hij heeft hoogstens twee uur de tijd."

„Ik zorg er voor," zei Gomez, terwijl hij heenging.

Alonzo vermoedde niet het minstè gevaar, toen Gomez daar zo opeens bij hem kwam. In het eerst weigerde hij te vluchten, omdat hij wist, dat hij geheel onschuldig was. Maar zijn vriend drong zó aan, dat hij eindelijk toegaf. Hij zei nu tegen een bediende, dat hij voor een dringende zaak op reis moest en niet wist, wanneer hij terugkwam, en hij beval hem zijn beste paard te zadelen.

Terwijl de bediende daarmee bezig was, trok Alonzo een eenvoudig burgerpak aan en nam uit een kast een kistje met goudstukken. Daarna steeg hij te paard en reed weg. Weldra was hij buiten de poort en nu ging het in vliegende vaart in de richting van Arragon.

Toen twee uur later de kapitein met een afdeling soldaten kwam om de ridder gevangen te nemen, hoorde hij van de bediende, dat zijn meester een paar uur geleden vertrokken was.... waarheen wist de man niet. De kapitein hield zich, of hij heel kwaad was, verknoeide een hoop kostbare tijd om te weten te komen, door welke poort De Vega de stad verlaten had, en keerde daarna naar het paleis terug.

De koning was woedend en gaf de kapitein de schuld, omdat hij de ridder niet onmiddellijk gevangengenomen had. Maar later vond hij het toch beter zo. Als het volk zou horen, dat De Vega gevlucht was, zou het in diens schuld geloven en dan kon hij hem gerust laten veroordelen.

Tegen de avond van de volgende dag kwam Alonzo in een dorp in Arragon aan. Hij was nu veilig, want Arragon was een onafhankelijk koninkrijk. In een herberg overnachtte hij en reisde de volgende morgen verder. Zo kwam hij omstreeks de middag in een klein dorp, dat zó schilderachtig te midden van bossen en bergen lag, dat hij dadelijk zin kreeg er te blijven.

In de dorpsherberg gebruikte hij een eenvoudige maaltijd en hoorde nu van de waard, dat er een mooi huisje met een tuin leeg stond. De vorige bewoner was onlangs gestorven en in het dorp was niemand, die het kon huren of kopen. Op zijn verzoek ging de waard er met hem heen en het beviel hem zó goed, dat hij het huurde en de meubels, die er in waren, overnam. Hij liet nu alles in orde maken, nam iemand in dienst om voor de huishouding te zorgen en vestigde zich enige dagen later in zijn nieuwe woning.

Ongeveer een maand had hij hier gewoond, toen hij bezoek kreeg van een marskramer. Het was een

spraakzame man. Hij kwam overal en was onlangs in Toledo geweest. Het gesprek kwam op de samenzwering en nu vertelde hij, dat vele samenzweerders tot zware straffen veroordeeld waren.

„Van die samenzwering heb ik indertijd ook gehoord," zei Alonzo. „Was daar ook niet een zekere ridder de Vega in betrokken?"

„Ja. Een vroegere bediende van hem, Munoz heette hij, geloof ik, had hem aangeklaagd. Ieder had er mee te doen, want de ridder stond bekend als een braaf en edel mens en was algemeen bemind. Maar Munoz hield voor de rechtbank zijn aanklacht vol en toen hebben de rechters de ridder bij verstek, want hij was er nog net op tijd vandoor gegaan, ter dood veroordeeld en zijn bezittingen verbeurd verklaard, terwijl Munoz een grote beloning kreeg."

Toen de marskramer vertrokken was, dacht Alonzo een hele tijd na. Neen, hij behoefde er niet op te rekenen naar Castilië terug te keren.... En daarom besloot hij zijn best te doen zich in zijn lot te schikken. Hij ging vriendelijk met de eenvoudige dorpsmensen om, hielp hen, waar hij kon, en was nu spoedig geheel bij hen thuis. En vervelen deed hij zich ook niet: hij werkte in zijn tuin, ging op jacht en maakte uitstapjes in de omtrek. Maar als hij aan die valse beschuldiging dacht, werd hij telkens neerslachtig. Zou hij dan nooit in zijn eer worden hersteld en zijn geboortegrond niet meer mogen terugzien?



Het gesprek kwam op de samenzwering....

Onverwachts kwam er echter verandering.

Bijna een jaar was Alonzo in het dorp, toen op een goede dag dezelfde marskramer weer bij hem kwam. Alonzo's eerste vraag was, of hij in de laatste tijd nog in Toledo geweest was.

„Een goede veertien dagen geleden. En toen was er groot nieuws. De hele stad was er vol van. De vorige keer hebben we immers over die De Vega gesproken.... Nu is uitgekomen, dat hij onschuldig was."

„Wat vertel je me nu?" zei Alonzo, die niet wist, wat hij hoorde. „Uitgekomen, dat hij onschuldig is!.... Hoe kwam dat?"

„Dat zal ik u vertellen. De man, die hem had aangeklaagd, is onder een wagen gekomen en zó zwaar gewond, dat hij een paar uren later gestorven is. Maar voor zijn dood heeft hij onder getuigen bekend, dat hij uit wraakzucht zijn vroegere meester vals beschuldigd had, en die bekentenis laten opschrijven en ondertekend. De koning heeft toen onmiddellijk het vonnis tegen De Vega vernietigd en honderd dukaten uitgeloofd voor wie de ridder kan vinden. Ik weet niet, of iemand ze al verdiend heeft...."

„Nog niet, maar jij zult ze verdienen en nog een flinke beloning van mij er bij!" riep Alonzo. „Want die ridder de Vega ben ik!"

De rest van ons verhaal is gauw verteld.

Reeds enkele dagen later vertrok Alonzo. Tevoren had hij van alle bewoners afscheid genomen en een grote som geld onder de mensen verdeeld.

Te Toledo werd hij met open armen ontvangen. Hij kreeg al zijn bezittingen terug en was van nu af de vriend van de koning en een van de voornaamste edelen van het land. Maar nog dikwijls bezocht hij het dorp, waar hij een jaar lang als balling gewoond had en waar hij zulke droeve en blijde dagen had doorgebracht.

En wie dan zijn bediende wat nauwkeuriger bekeek, herkende in hem de marskramer, die eens het blijde nieuws aan de ridder had verteld.



KIT KARSON en de WA

EN ZO WAS DE MAN, DIE MEENDE HET BETER TE WETEN, OMDAT HIJ ZOVEEL BELANGRIJKER WAS, IN DE MACHT VAN DE INDIANEN GERAAKT. HIJ WAS STEVIG AAN DE MARTELPAAL GEBONDEN, DOCH WAT KONDEN KIT KARSON EN DE KLEINE KRAAI DOEN TEGEN DIE OVERMACHT? GELUKKIG HADDEN DE INDIANEN OOK DE KOETS MEEGEVOERD.

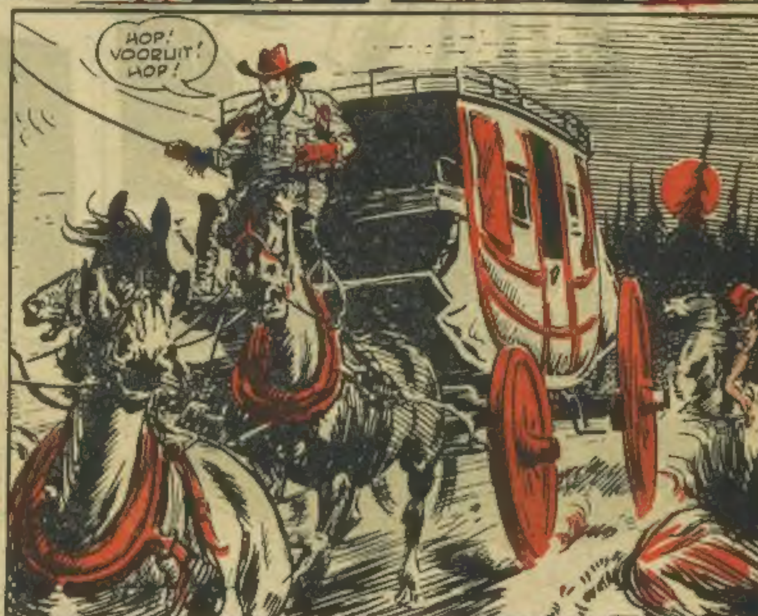












PENSMOKKELAARS



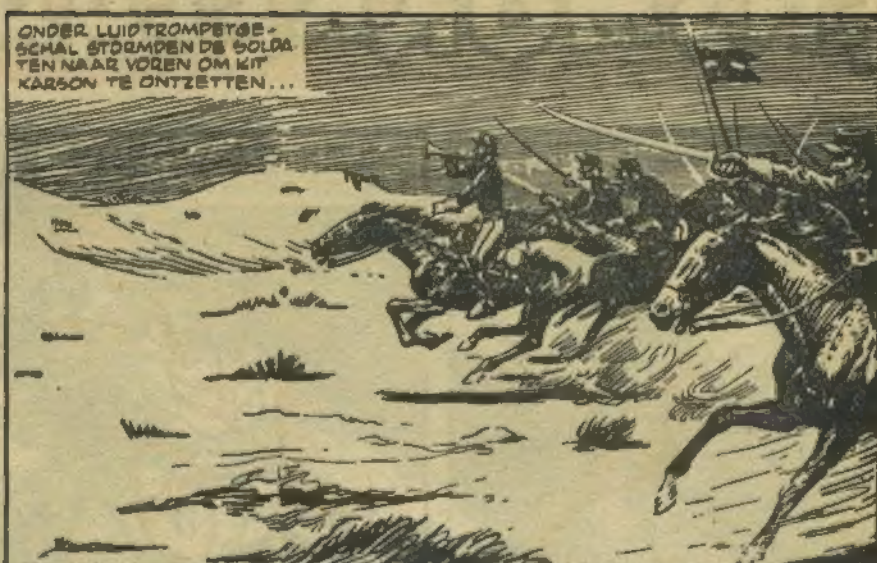









KIJK! DE SOLDATEN! FRANK SCHIJNT FORT LARAMIE DUS GEWAARSCHUWD TE HEBBEN!


ONDER LUID TROMPETGESCHAL STORMDEN DE SOLDATEN NAAR VOREN OM KIT KARSON TE ONTZETTEN...


IN ALLE RICHTINGEN STOVEN DE INDIANEN UITEEN.....
PRACHTIG GEDAAN, KOLONEL! IK GELOOF DAT U NET OP TIJD KWAM!
GELUKKIG VOOR DE HEER GREK, DAT U HIER NOG IN DE BUURT WAS! HET WAS GEWOON WAANZINNIG OM ZONDER GELEIDE TE WILLEN GAAN!
HIEROVER SPREKEN WE LATER, KOLONEL!


HIER ZIJN UW HOED EN UW MES, MENEER GREK!
DANK JE HARTELIJK, KARSON! IK GELOOF TOCH DAT HET KLIMAAT HIER NIET ERG GEZOND VOOR MIJ IS! DOCH VOORDAT IK VERTREK WIL IK U HARTELIJK BEDANKEN! WILT U MIJN MES ALS EEN HERINNERING BEWAREN.......

De rode ridder thuis



Zijn grappige kop scheefhoudend beschouwt de Vlaamse gaai het vliegspel van zijn buurtgenoten, een paartje torenvalkjes. De zilverwitte pientere gaaienoogjes doen hun best het sierlijke valkenvliegbeeld in de gaten te houden. Onophoudelijk draaien ze her en der.

Heftig kikerend jagen de valkjes elkaar na, steil de hoogte in. Daar komen ze op elkaar toe en geven elkaar een pootje. Om dan als een steen omlaag te zwieren en in grote kringen weer te stijgen. Hoog in de ijle blauwe lucht blijven ze daar rondzwenken, terwijl af en toe hun vrolijke stem weerklinkt: „kji, kji, kji...." Tenslotte komen ze moegedarteld omlaag en rusten naast



elkaar wat uit op de kromme, dode top van een verwaaide den. Dicht onder de grillige kroon, beschut voor begerige blikken van boven, bevindt zich een oud eksternest. Dit hebben de valken gekozen als hun toekomstige woning. Ze waken er over met nimmer verslappende ijver. En als dan ook de zwijgende, zwarte schim van een kraai zich met traag zwoegende wieken losmaakt van de bosrand, springt de torenvalkman op van zijn rustplaats. Strijdvaardig gaat hij de zwarte eierdief tegemoet. Heftig dringt hij tegen hem op en stijgt er boven uit. Schel roepend voert het valkje een razendsnelle schijnaanval uit op de kraai, die hem met een woeste wiekslag ontwijkt. Hoewel onwillig en weinig onder de indruk van zijn kribbige belager, ruimt de kraai het veld. Hij zal die nijdas van een valk zijn zin maar geven.

De volgende dag wordt de Vlaamse gaai alweer vroeg gestoord in zijn dutje. Luidruchtig hangt het valkenpaartje hoog in de nog schemerige lucht. De gaai kijkt de lichte figuurtjes even na en denkt er het zijne van. Dat uitbundige is niets voor hem. Zo frank en vrij rond te zwieren strookt in 't geheel niet met de opvattingen van de meerkol. Hij moet het meer hebben van het ongeziene. Geniepig sluipt hij rond door de struiken en vreest alle vogels, die groter zijn dan hij. De kleinere soorten ziet hij echter ook niet graag. De angst en afkeer, die de zangers voor de gaai hebben, uiten ze altijd in verontwaardigde kreten: gaai, gaai! Alles komt dan in rep en roer. Brrr, de meerkol houdt daar helemaal niet van.... al die drukte! En bovendien is de kans om nog een vers eitje of een mals jong te stelen ook verkeken.

Het torenvalkvrouwtje heeft spoedig genoeg van het vliegspel. Gevolg gevend aan een sterke innerlijke drang, zeilt ze af en landt met een sierlijke zwaai op de nestrand. Aandachtig beschouwen haar zachte, bruine ogen de kostbare schat waar ze sinds vanmorgen beschermvrouwe van is: een rond, dofglanzend ei. Voorzichtig stapt het valkje over het roodbruin gevlekte ei heen. Luchtig schudt ze de veren van borst en buik, zodat ze wijd uitstaan en laat zich dan op haar kleinood neer.

Nu kunnen we haar eens op ons gemak bewonderen. De bovenkant is roodbruin, ook de schedel en de staart. Bij het mannetje zijn die twee namelijk blauwgrijs. Rug en vleugels hebben bij beide een alleraardigste tekening in de vorm van hartvormige vlakken. De onderkant is gelig bruin en bezaaid met donkere stippen.

Kijk, daar komt het mannetje nog even op bezoek. Nu kun je ontdekken, dat de ridder iets kleiner is dan zijn burchtvrouwe. En let eens op de buiten het nest stekende staart van deze laatste. Die is sterk gebanderd en bij haar gemaal is er slechts één zwarte band op het eind.

Daar gaat de rode ridder er vandoor. Wat een prachtgezicht nu hij die grijze staart zo breed uitwaaiert. Zijn zwerftocht over de vlakte neemt een aanvang. *P.D.*

Geef aan je poes de goede raad,
Dat hij niet arg'loos slapen gaat.
Want als een muisje dat ontwaart....
Is het gedaan met poes zijn staart.



 De kleine knutselaar 

WE MAKEN ZELF EEN PERISCOOP



FIG. 1


FIG. 2


FIG. 3

Jullie weten natuurlijk allemaal dat een onderzeeboot voorzien is van een vrij lange buis, waardoor men, wanneer de boot onder water vaart, in de boot toch kan waarnemen wat er op de oppervlakte van de zee gebeurt. Die buis noemt men 'n periscoop. We kunnen zo'n periscoop best zelf maken, met behulp van wat plankjes en twee spiegels. Natuurlijk is dit een zeer eenvoudig instrumentje, maar toch goed bruikbaar, vooral voor jongens die in 't open veld willen spelen, in de hei of de duinen en bijvoorbeeld vanuit een slootje of een kuil, onopgemerkt, willen gadeslaan wat er in de omgeving gebeurt.

We beginnen met het in elkaar zetten van een houten bakje, langwerpig van vorm. Als maten kunnen we het best nemen 10×10 cm., terwijl de lengte gekozen wordt volgens de grootte van de jongen die 't gebruikt. Onderaan komen aan weerszijden twee handvatten, waarmee men het hele apparaat even boven de rand van sloot of put kan uitsteken. Een lengte van 50 cm is dus al vrij behoorlijk.

Figuur 1 geeft een doorsnee van het apparaat. De twee in schuine stand aangegeven streepjes duiden de beide spiegels aan. Zoals jullie zien is er boven en onder een ruime opening. Dat is natuurlijk nodig, opdat het beeld van de omgeving op spiegel A zal kunnen vallen, vanwaar het wordt weerkaatst op spiegel B en vandaar op het

netvlies in het oog van de waarnemer.

In fig. 2 zijn de beide handvatten goed te zien. De spiegels moeten stevig vastzitten. Men brengt ze er het best in, voordat men de vierde zijde van het kastje dichtspijkert en klemt ze goed vast tussen twee houten strookjes. Spiegel A staat met de spiegelzijde naar beneden, terwijl spiegel B precies andersom staat, dus met de spiegelzijde naar boven.

Hoe het instrument wordt gebruikt, laat fig. 3 zien. Twee jongens hebben zich verstopt in een kuil. De ene jongen houdt het apparaat zó, dat de top met spiegel A precies boven de kuilrand uitkomt. Het beeld van de twee jongens op de heuvel wordt weerkaatst op spiegel A, van daar op B en de waarnemende jongen kan, zonder te worden gezien, precies alle bewegingen van de twee sluipende jongens volgen. Natuurlijk kan zo'n instrumentje voor verschillende doeleinden dienen. Alleen moeten jullie zorgvuldig letten op de stand van de twee spiegels. Na wat zoeken en proberen vinden jullie wel de beste stand.

Het is een zeer goedkoop stukje speelgoed, waaraan jullie deze zomer veel plezier kunnen beleven. Natuurlijk vergeten jullie niet het kastje een kleurtje te geven. Moet het dienen voor waarnemingen zoals fig. 3 aangeeft, dan natuurlijk een kleur die niet opvalt of afsteekt bij de omgeving: grijs zal hier de beste uitkomst geven. *V.L.*

MONOGRAMMEN VOOR GROOT EN KLEIN

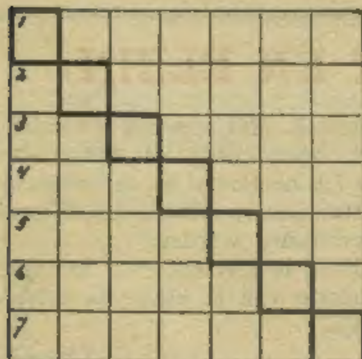
Monogrammen komen ons altijd van pas. Je kunt de letters bijvoorbeeld op een pyjamazak borduren, op een effen, wollen blouse of op een aardig vilten mutsje. Je kunt ze ook als ceintuurgarnering gebruiken. Deze monogrammen zijn in allerlei steken te borduren, maar de nummers 1, 3, 4, 6 en 9 zijn bijzonder geschikt om van dun, gekleurd vilt te worden gemaakt. De letters van 3, 4 en 9 knip je van een goed contrasterende kleur, hecht ze op de ondergrond en bevestigt ze tezamen op het een of ander voorwerp of kledingstuk. Met nummer 5 versier je een boekomslag of servetzakje. No 7 is heel mooi als de letters met witte zijde op wit katoen of linnen geborduurd worden.

No 8 is geschikt voor het speelschortje van je kleine broertje of zusje.



WIE PUZZELT ER MEE?

INVULRAADSEL



Vul in van links naar rechts:

1 Stekelhuidig, vijfpuntig zeediertje, dat je 's zomers vaak aan het strand vindt
2 Slot of burcht
3 Snoeperij
4 Iemand, die in militaire dienst is
5 Daar teken je mee
6 Een mooi insect, dat ook wel kapel genoemd wordt
7 Hieraan hangen jassen en mantels

Als je de goede woorden hebt ingevuld, lees je in de dik omlijnde hokjes van boven naar beneden de naam van iets, dat iedereen bij zich behoort te hebben.

NAMENLEGPUZZLE

Nu eens een legpuzzle, waarvan de stukjes niet alleen een figuur, maar ook woorden vormen. Als je de 12 deeltjes goed aan elkaar gepast hebt, krijg je onder elkaar 7 jongens- en meisjesnamen van elk 7 letters en dus precies een vierkant. Het is een leuk werkje en niet zo erg moeilijk, vooral niet als je weet, dat op de bovenste regel de naam Hendrik staat.

Je kunt het beste de stukjes overtekenen of op stevig papier plakken en dan uitknippen.

A D R
C

H
I A

H E
J O

O
O
N

N D
H A
A

J A
A N

B U S
I A

N
A R D

N N
A
N A

R I K
A
M

T
B E R

A B R

HOEVEEL MENSEN ZIJN ER AAN HET STRAND?



Jet en Jul zijn fijn aan het ezeltjerijden op het strand.

„Wat vreemd, dat we met dit prachtige weer helemaal alleen zijn!" roept Jet uit.

„Maar we zijn niet alleen!" antwoordt Jul. „Kijk maar eens goed rond, dan zie je nog wel andere mensen in de buurt."

Wie heeft er gelijk, Jet of Jul? En als Jul gelijk heeft, hoeveel en wat voor soort mensen zijn er dan aan het strand?

IJSBRAND en SCHELVIS

R was 1s 1 , e+ echte , die van
s af de lief gehad had. All1 aan van
e+ voelde hij zich ker als . Dze , die
heette, had 1 vijand, e+ , An genaamd.
An overviel 1s het van in volle . Wel 100
tot d ge de +ter ,s . Dze had g1
aan . Dus greep hij 1 vat + d d e& &de lont
An & zijn verloren to+ hun , want zij d8&
dat R buskruit in het zat. Snel Piet Jans Jan Klasen zij de met van
angst ver rde . Zo gelukte het -n ige
de & de te ren. Doch denk 1s
aan: in het was all1 m !

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

Kleine kruiswoord-puzzle

	Z	O	M	E	R	
K		P	A	N		W
A	L		T		M	E
B	U	U	R	M	A	N
E	I		O		T	E
L		L	O	S		N
	L	A	S	S	O	

Visitekaartje

LEIDEKKER

Reinaart de vos sluipt rond

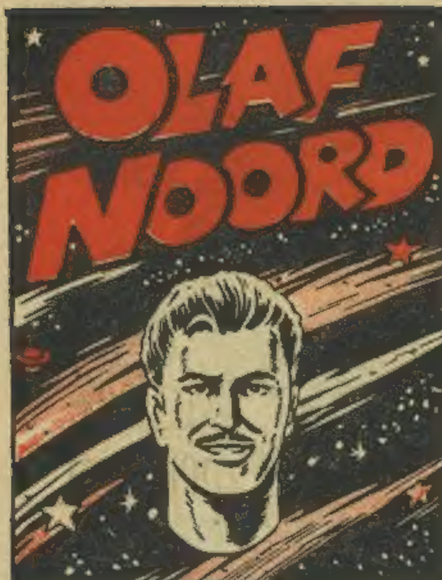
Er waren er vier.

Raadsels

1. Omdat ze ogen hebben om te zien wat ze doen; 2. Je naam; 3. Een gat; 4. Je foto; 5. Zonnestralen.

Silhouetten




OLAF NOORD


KINGO, DE LEIDER DER DAZMANGS, HAD GEEN GEHOOR GEGEVEN AAN HET VERZOEK VAN OLAF NOORD EN ZIJN VRIENDEN OM GEZAMENLIJK OP DE MAAN MIMAS TE ONDERHANDELEN. KINGO HAD GEPROBEERD HEN TE MISLEIDEN, MAAR WAS DAARDOOR TE DICHT BIJ DE GROND GEKOMEN. DIT WERD DE DAZMANGS NOODLOTTIG...
65-45


ONTZETTEND!
GOEIE GENADE! ZE ZIJN TE PLETTER GEVLOGEN TEGEN DIE BERGWAND! MAAR HOE IS DAT MOGELIJK? WAAROM GAVEN ZE GEEN ANTWOORD?


UVURAN-EXPEDITIE LANDEN! REDDINGSMATERIAAL GEREED HOUDEN! UITSTIJGEN EN PLOEGEN VORMEN!


STEL JE EENS VOOR DAT DIE WEZENS INDERDAAD VRIENDEN VAN ONS AAN BOORD GEVANGEN HIELDEN! HET ZOU BEST KUNNEN DAT ARDON EN ROBAN....
PRAAT GEEN ONZIN! ARDON EN ROBAN LEVEN AL LANG NIET MEER!


EVEN LATER STONDEN DE EXPEDITIE-LEDEN BIJ HET TRIESTE WRAK VAN WAT EENS EEN STOER RUIMTESCHIP WAS GEWEEST. OVERAL LAGEN DE BROKSTUKKEN VERSPREID. ER WAS NATUURLIJK GEEN BRAND ONTSTAAN OMDAT ER ZUURSTOF ONTBREEKT OP MIMAS. VAN DE INZITTENDEN WAS GEEN SPOOR TE BEKENNEN... OF BEWOOG ZICH DAAR TOCH NOG IETS....?